

АРХЕТИПИ У ГРЕЦЬКІЙ МІФОЛОГІЇ І ЇХ ЗВ'ЯЗОК ІЗ СУЧАСНІСТЮ

Калюжна О. В.

Науковий керівник: Артеменко Я. І.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

arinulinka@gmail.com

Вступ. Кожен з нас знайомий з міфами стародавньої Греції. Читаючи їх у дитинстві, ми захоплювалися пригодами героїв та величних богів. На мою думку, особливо цікавими міфи робить те, що здавалося б, всемогутні боги, які мешкають на недосяжному смертним Олімпі, на справі ж, мають всі характерні людям звички та взагалі, мало чим відрізняються від нас самих.

Мета дослідження. Проаналізувати поняття “архетип”, дослідити архетипи у грецькій міфології та зіставити їх з найбільш поширеними психологічними типами, що притаманні сучасному суспільству.

Матеріали та методи. Основні методи дослідження – психоаналітичний та метод текстуального аналізу. Матеріали – тексти грецьких міфів, філософські роботи класичних дослідників проблеми.

Платон вважав архетип зразком, який може досягнути наш розум, а Августин Блажений називав архетип сформованим споконвіку образом, що лежить в основі пізнання. Найбільший вклад у вивчення природи архетипів зробив Карл Густав Юнг. Творчий послідовник Зигмунда Фрейда, він дослідив його вчення класичного психоаналізу, основним предметом якого складало вивчення “особистісного несвідомого”. Під його шаром, Юнг виявив “колективне несвідоме”. Як в “особистому несвідомому” так і “колективному несвідомому” головною темою є людська суть, що сформувалася не на основі окремого індивідуального досвіду (особисте несвідоме), а є наслідуваним фундаментом душевного життя кожної людини (колективне несвідоме). Юнг вважав, що колективне несвідоме є надіндивідуальним. Він порівнював колективне несвідоме із людським тілом, розвиненим шляхом еволюції. Все, що колись виражалося психікою окремої людини, стає частиною психічної структури особистості, а на колективному рівні — частиною колективної свідомості. Отже, архетипом є універсальні та найпоширеніші моделі несвідомої психічної активності людей. Архетипи проявляються як типові мотиви поведінки індивідів, що відтворюються незалежно від мови, культури та епохи. Архетипи проявляють себе у вигляді символів у міфах та легендах.

Результати дослідження. Ознайомившись з давньогрецькою міфологією, та проаналізувавши основні риси характерів персонажів ми можемо отримати такі результати.

Зевс — головний з богів-олімпійців, син Кроноса та Реї, повелитель блискавки та грому, бог неба. Його архетипом є класичний образ патріархального чоловіка, лідера, авторитета, глави родини, правителя, який потребує визнання. Він обирає собі жінку, яка буде його слухатись і підкорятись, “хранительку домашнього вогнища”. Такі чоловіки завжди прагнуть влади, відкривають свою справу, чи досягають високих посад. Їх не хвилюють почуття інших, вони є гарними стратегами та дипломатами, що лише допомагає їм досягати своїх цілей, а потім ставити нові. Сильними сторонами архетипу Зевса є амбіційність і лідерство, слабкими ж — відсутність емпатії та емоцій.

Гера — дружина Зевса, покровителька сім'ї та шлюбу. Богиня символізує прагнення жінки до шлюбу та реалізації себе як дружини. Жінки з архетипом Гери відчують себе

неповноцінними без партнера, їх життя стає порожнім та не має сенсу. Вони проявляють терпимість, вірність, завжди підтримують свого чоловіка, через що страждають, та часто не можуть вийти з токсичних стосунків, а потім впадають у відчай чи у лють. Сильними сторонами архетипу Гери є вірність, а слабкими — ревності та схильність до помсти.

Деметра — богиня родючості та землеробства. Характеризує архетип матері. Жінки, з сильним архетипом Деметри проявляють самореалізацію через материнство. Їм необхідно про когось піклуватися та навчати. Людина з таким архетипом відчуває себе щасливою у професіях вчителя чи вихователя, часто приймають участь у волонтерських заходах. Сильні сторони — піклування, турбота, співчуття, слабкі — схильність до депресивних станів, за відсутності можливості піклування.

Посейдон — брат Зевса, правитель моря. Цей архетип характеризує бурхливу емоційність (адже, Посейдон є богом моря, що не буває спокійним). Такі чоловіки схильні до яскравих почуттів та сильних переживань, вони не завжди можуть виразити всі ті емоції що їх охоплюють: радість, гнів, страх, чи сум. Йому цікаво все нове та незвідане, але надмірна емоційність, може заважати їм досягати поставлених цілей. Чоловіків з архетипом Посейдона приваблюють спокійні та м'які жінки, які здатні витримати його емоційність. Люди з таким архетипом частіше знаходять себе у творчих професіях, та реалізуються як актори чи музиканти. Його сильними сторонами є допитливість та цікавість, слабкими — надмірна емоційність.

Аїд — старший брат Зевса і Посейдона, володар підземного царства мертвих. Чоловіки з таким архетипом відображають собою закритий тип особистості. Вони схильні до монотонного життя, повністю занурені у себе, не бажаючи брати активної участі в ділах суспільства, за натурою інтроверти. У своїй самотності є самодостатніми та не потребують іншого. Головною проблемою людей з архетипом Аїда є досягнення успіху та знаходження свого місця у суспільстві. Жінок у таких чоловіків зовсім небагато, як і друзів. Архетипові Аїда притаманні професії, що вимагають тиші та не потребують активного спілкування з людьми. Вони можуть знайти себе у програмуванні, чи зайнятися чимось більш творчим, наприклад, стати письменником, поетом чи художником.

Персефона — дружина Аїда, донька Деметри, повелителька царства мертвих та богиня квітів. Жінки з архетипом Персефони завжди знаходиться під чийось впливом, та не проявляють бажання діяти самостійно. У стосунках є пасивними і податливими несвідомо приміряють на себе той образ, якого прагне чоловік. Такі навички можуть знадобитися їм в обраних професіях, особливо тих, які вимагають спілкування. Жінки з архетипом Персефони можуть досягати успіхів у сфері обслуговування чи у рекламному бізнесі. Сильними сторонами є гнучкість та можливість пристосуватися до обставин, слабкі — відсутність ініціативи і власної думки.

Афродіта — богиня любові та краси. Жінки з таким архетипом часто і легко закохуються, та начебто притягують всіх своєю чуттєвістю та ніжністю. Вони насолоджуються своєю привабливістю, фізичною близькістю, втілюючи суто жіночу силу. Такі жінки реалізуються у творчих професіях, знаходячи себе у модельному бізнесі, б'юті сфері, блогерінгу чи дизайні. Сильні сторони — потяг до творчості, здатність отримувати задоволення від кохання, чуттєвість і краса, слабкі — неперебірливість у коханні.

Арес — бог війни, коханець/чоловік Афродіти. Архетип Ареса є насправді вибуховим. Імпульсивні, агресивні, ексцентричні, вони ніколи не складають планів і не дотримуються їх.

Таких чоловіків приваблюють не менш емоційні жінки, які відчують себе комфортно у хаосі і бурхливості. В стосунках з протилежною статтю здатні до ніжності та чуттєвості, вони можуть подарувати своїй обраниці цілу бурю емоцій. Такі чоловіки показують свої почуття через фізичну близькість, і є дуже пристрасними коханцями, та не переносять самотність. Цьому архетипові найбільш притаманні рухливі заняття, що дозволяють проявити емоції, наприклад спорт, чи бойові мистецтва. Сильні сторони — енергійність, дружність, відкритість, слабкі — надмірна імпульсивність, що може завдавати їм шкоди, потяг до гострих відчуттів.

Висновки. Дослідивши кілька видів архетипів, ми можемо зробити висновок, що персонажі давньогрецьких міфів відображають типові образи поведінки людей. Але ж насправді, у реальному житті, людина може мати в собі по декілька архетипів, залежно від обставин та ситуацій, що створює її унікальну та гармонійну особистість.

АНТРОПНИЙ ПРИНЦИП У НАУЦІ

Капріор І. О.

Науковий керівник: Артеменко Я. І.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kaprior.iv.oleks.03@gmail.com

Вступ. *Існування життя у Всесвіті якимось чином взаємопов'язане з фундаментальними фізичними законами, що описують будову та поведінку Всесвіту*

У міру накопичення знань про космос зростає обсяг інформації про устрій макро- і мікросвіту. Ставало дедалі очевидніше, що, якби хоч щось склалося в процесі генези та еволюції Всесвіту трохи інакше, ніж воно було, нас би просто не було, і нікому було б розмірковувати про порядок світоустрою. Тобто все виглядає так, ніби Всесвіт справді був задуманий як свого роду Едем, де все сприяло зародженню людства, — і задум цей вражає грандіозністю свого масштабу.

Мета дослідження. Проаналізувати зміст антропного принципу як синтезу природознавчого дослідження та гуманітарної установки у науці.

Матеріали та методи. Матеріал дослідження – аналітичні викладки сучасної астрофізики (Г. Ідліс, Б. Картер, Р. Дік). У роботі був застосований гіпотетико-дедуктивний метод.

Результати дослідження. Антропний принцип у сучасній науці – це гіпотетична (мета-)фізична установка, згідно з якою Всесвіт має мету та володіє властивостями, що передбачають наявність розумного спостерігача. Якби інтенсивніше діяли сили гравітації, і розширення Всесвіту припинилося б, практично не встигнувши початися, світ буквально стиснувся б назад у безструктурну масу, не встигнувши по-справжньому народитися; принаймні, до формування зірок із планетними системами. Якби, навпаки, сила тяжіння виявилася дещо нижчою за спостережувану, речовина Всесвіту розпорошилася б, не встигнувши локалізуватися в зірково-планетарні системи. З усіх можливих значень константи гравітаційного протягу лише мізерний інтервал її значень призводить до формування сталого Всесвіту. Те саме можна сказати практично про будь-яку фундаментальну константу, що визначає фізичні властивості спостережуваного нами матеріального світу. Якби, одиничного